

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 1, 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12 IR 30 STRAIPSNIŲ BEI
PRIEDĖLIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO AŠTUNTUOJU¹ SKIRSNIU, 34¹
STRAIPSNIU BEI 5 PRIEDU
Į S T A T Y M A S

2004 m. balandžio 29 d. Nr. IX-2214
Vilnius

(Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#))

1 straipsnis. 1 straipsnio papildymas 4 dalimi

Papildyti 1 straipsnį 4 dalimi:

„4. Šis Įstatymas skirtas užtikrinti Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio Įstatymo 5 priede, taikymą.“

2 straipsnis. 2 straipsnio papildymas naujomis dalimis

Papildyti 2 straipsnį naujomis dalimis ir šį straipsnį išdėstyti taip:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Alyvos** – bet kokios tepimo ar pramoninės alyvos, tarp jų vidaus degimo variklių ir pavarų dėžių alyvos, mineralinės tepimo alyvos, turbininės ir hidraulinės alyvos.

2. **Antrinės žaliavos** – perdirbti tinkamos atliekos.

3. **Apmokestinamieji gaminiai** – pagal Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymą apmokestinami gaminiai.

4. **Atliekos** – bet kokios medžiagos ar daiktai, kurių atliekų turėtojas atsikrato, nori atsikratyti ar privalo atsikratyti ir kurie priklauso atliekų kategorijoms, nurodytoms Įstatymo 1 priede, bei patenka į Aplinkos ministerijos patvirtintą atliekų sąrašą.

5. **Atliekų gamintojas** – asmuo, kurio veiklos metu susidaro atliekų arba kuris atlieka atliekų rūšiavimo, maišymo ar kitokią operaciją, kurios metu pasikeičia atliekų pobūdis ar sudėtis.

6. **Atliekų naudojimas** – atliekų tvarkymo būdas, nurodytas Įstatymo 2 priede.

7. **Atliekų perdirbimas** – atliekose esančių medžiagų perdirbimas gamybos proceso metu, įskaitant organinį perdirbimą (išskyrus panaudojimą energijai gauti), norint atliekose esančias medžiagas panaudoti pagal pirminę ar kitokią paskirtį.

8. **Atliekų surinkimas** – atliekų paėmimas, rūšiavimas ir (arba) maišymas norint jas pervežti.

9. **Atliekų susidarymo vieta** – įrenginys ar teritorija, kurioje dėl ūkinės ar kitos veiklos susidaro atliekų.

10. **Atliekų šalinimas** – atliekų tvarkymo būdas, nurodytas Įstatymo 3 priede.

11. **Atliekų turėtojas** – atliekų gamintojas arba asmuo, kuris turi atliekų.

12. **Atliekų tvarkymas** – atliekų surinkimo, vežimo, naudojimo ir šalinimo veikla, taip pat atliekų tvarkymo veiklos priežiūra bei atliekų šalinimo vietų priežiūra po jų uždarymo.

13. **Atliekų tvarkymo valstybinės reikšmės objektai** – veikiantys arba statomi atliekų tvarkymo objektai, atitinkantys Vyriausybės nustatytus kriterijus.

14. **Atliekų tvarkytojas** – įmonė ar kitas juridinis asmuo, kuris tvarko atliekas pagal šio Įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus.

15. **Atliekų vežėjas** – asmuo, kuris priima atliekas iš jų turėtojo, jas veža bei perduoda atliekų naudotojui ar šalintojui.

16. **Elektros ir elektroninė įranga** – įranga, kuriai tinkamai funkcionuoti reikalingos elektros srovės arba elektromagnetiniai laukai, ir įranga, skirta kurti, perduoti arba išmatuoti tokias sroves ar laukus, priklausanti Aplinkos ministerijos nustatytiems kategorijoms ir skirta naudoti su ne

didesne kaip 1000 V įtampa esant kintamajai srovei ir su ne didesne kaip 1500 V įtampa esant nuolatinei srovei.

17. **Gaminių ar pakuotės atliekos** – atliekos, kurios susidaro pasibaigus Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo nustatyta tvarka apmokestinamųjų gaminių ar pakuotės naudojimo laikui.

18. **Gamintojas** – Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs savo veiklą asmuo, kuris Lietuvos Respublikos teritorijoje gamina alyvas, transporto priemones, elektros ir elektroninę įrangą, apmokestinamuosius gaminius ir (ar) gaminius pakuoja.

19. **Importuotojas** – Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs savo veiklą asmuo, kuris importuoja ir (ar) iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių įveža alyvas, transporto priemones, elektros ir elektroninę įrangą, apmokestinamuosius gaminius bei kitus supakuotus gaminius į Lietuvos Respublikos teritoriją.

20. **Komunalinės atliekos** – buitinės (buityje susidarančios) ir kitokios atliekos, kurios savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas.

21. **Komunalinių atliekų tvarkymo sistema** – organizacinių, techninių ir teisinių priemonių visuma, susijusi su savivaldybių funkcijų įgyvendinimu atliekų tvarkymo srityje.

22. **Laikinasis saugojimas** – pavojingų atliekų saugojimas ne ilgiau kaip tris mėnesius, o nepavojingų atliekų – ne ilgiau kaip vienus metus šių atliekų susidarymo vietoje iki jų surinkimo.

23. **Leidimas** – tai taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas, rengiamas ir išduodamas Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

24. **Nepavojingos atliekos** – visokios atliekos, nepriskiriamos pavojingoms atliekoms.

25. **Pakuočių atliekos** – pakuotės ir pakuočių medžiagos, pagal atliekų apibrėžimą priskiriamos atliekoms, išskyrus pakuočių gamybos atliekas.

26. **Pakuotė** – gaminys, pagamintas iš bet kokių medžiagų ir skirtas gaminiams pakuoti, apsaugoti, gabenti ir pateikti vartotojams ar gaminių naudotojams.

27. **Pavojingos atliekos** – atliekos, atliekų sąrašė pažymėtos kaip pavojingos, pasižyminčios viena ar keliomis pavojingumą lemiančiomis savybėmis, nurodytomis šio Įstatymo 4 priede, ir atitinkančios Aplinkos ministerijos nustatytus atliekų pavojingumo kriterijus, bei kitos atliekos, atliekų sąrašė nepažymėtos kaip pavojingos, tačiau pasižyminčios viena ar keliomis pavojingumą lemiančiomis savybėmis ir atitinkančios atliekų pavojingumo kriterijus.

28. **Saugojimas** – neterminuotas atliekų kaupimas, laikymas neribotą laiką specialiaame tam skirtame įrenginyje ar teritorijoje, siekiant jas naudoti ar šalinti šio Įstatymo 2 ir 3 prieduose nurodytais būdais.

29. **Sąvartynas** – atliekų šalinimo įrenginys, skirtas atliekoms išversti ant žemės paviršiaus ar po žeme. Sąvartynams priklauso atliekų šalinimo įrenginiai, kuriuose atliekų gamintojas šalina savo atliekas jų susidarymo vietoje, ir nuolatiniai (veikiantys ilgiau negu metus) įrenginiai, naudojami laikinai saugoti atliekas, išskyrus įrenginius, kuriuose atliekos iškraunamos, kad būtų paruoštos toliau pervežti į naudojimo, apdorojimo ar šalinimo vietas; įrenginiai, kuriuose atliekos saugomos iki naudojimo ar apdorojimo trumpiau negu trejus metus, ir įrenginiai, kuriuose atliekos saugomos iki šalinimo trumpiau negu vienus metus.

30. **Transporto priemonė** – bet kokia transporto priemonė, priskiriama M₁ klasei (ne mažiau kaip keturis ratus turinti transporto priemonė, skirta keleiviams vežti, kurioje yra ne daugiau kaip 8 sėdimos vietos keleiviams ir viena sėdima vieta vairuotojui) arba N₁ klasei (ne mažiau kaip keturis ratus turinti transporto priemonė, skirta kroviniams vežti, kurios bendroji masė yra ne didesnė kaip 3,5 t) ir triratė motorinė transporto priemonė, išskyrus motorines trirates transporto priemones su simetriškai išdėstytais ratais.“

3 straipsnis. 4 straipsnio 1 dalies pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Atliekų turėtojas šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi tvarkyti atliekas pats arba perduoti jas atliekų tvarkytojui, išskyrus atvejus, kai papildomai neapdorotos nepavojingos atliekos sunaudojamos žemės ūkyje, energijai gauti ar kitoms reikmėms aplinkai ir žmonių sveikatai saugiu būdu.“

4 straipsnis. 5 straipsnio 2 ir 3 dalių pakeitimas

1. 5 straipsnio 2 dalyje išbraukti žodžius „gamtos išteklių naudojimo“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„2. Siekiant taupyti gamtos išteklius ir užtikrinti prevencijos priemonių atliekų susidarymui mažinti įgyvendinimą, įmonės, kurių ūkinėje komercinėje veikloje susidaro atliekų ir kurios pagal šio Įstatymo 6 straipsnio reikalavimus privalo gauti leidimus, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka turi rengti ir įgyvendinti gamtos išteklių taupymo ir atliekų mažinimo planus.“

2. 5 straipsnio 3 dalyje išbraukti „tačiau ne rečiau kaip kas penkeri metai“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„3. Gamtos išteklių taupymo ir atliekų mažinimo planai peržiūrimi ir keičiami, jeigu pasikeičia gamybos technologija ar mastas, išskyrus pačiame plane numatytus pasikeitimus.“

5 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„6 straipsnis. Leidimai

1. Įmonės, kurių ūkinėje komercinėje veikloje susidaro atliekų kiekiai, viršijantys Aplinkos ministerijos nustatytus ribinius dydžius, ir (arba) įmonės, kurios atliekas saugo susidarymo vietoje ilgiau, negu nustatyta šio Įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje, bei įmonės, kurios atliekas naudoja ir (arba) šalina, turi gauti leidimus Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

2. Leidimai išduodami tik toms atliekas naudojančioms ar šalinančioms įmonėms, kurios turi atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo planus, parengtus pagal šio Įstatymo 11 straipsnyje nustatytus reikalavimus.“

6 straipsnis. 8 straipsnio 3 dalies pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Atliekas gaminančios įmonės be nustatyta tvarka išduoto leidimo pavojingas atliekas gali saugoti ne ilgiau kaip tris mėnesius, o nepavojingas – ne ilgiau kaip vienus metus nuo jų susidarymo, šių atliekų susidarymo vietoje.“

7 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

10 straipsnio 1 dalyje vietoj žodžio „laikymo“ įrašyti žodį „saugojimo“, 2 dalyje išbraukti žodžius „gamtos išteklių naudojimo“ ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Atliekų naudojimo ar šalinimo techninis reglamentas

1. Atliekas naudojanti ar šalinanti įmonė turi turėti atliekų naudojimo ar šalinimo techninį reglamentą, kuris smulkiai apibrėžtų visas atliekų priėmimo, saugojimo, naudojimo, šalinimo, aplinkos stebėsenos (monitoringo) ir kontrolės operacijas, užtikrinančias aplinkos apsaugą ir visuomenės sveikatos saugą.

2. Atliekų naudojimo ar šalinimo techninis reglamentas yra neatsiejama leidimo, numatyto šio Įstatymo 6 straipsnyje, dalis.“

8 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„11 straipsnis. Atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo sąlygos

1. Atliekas naudojanti ar šalinanti įmonė privalo nutraukti atliekų naudojimo ar šalinimo veiklą taip, kad jos nutraukimo metu ir po veiklos nutraukimo neatsirastų neigiamas poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai.

2. Atliekas naudojanti ar šalinanti įmonė turi turėti Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka parengtą atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo planą. Jame turi būti numatyta:

1) didžiausias leidžiamas įmonėje saugoti atliekų kiekis, jų sutvarkymo priemonės ir išlaidos;

- 2) atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginių uždarymo bei sutvarkymo priemonės ir išlaidos;
- 3) atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginių priežiūros po uždarymo priemonės, trukmė ir išlaidos;
- 4) šios dalies 1–3 punktuose numatytoms priemonėms įgyvendinti būtinų lėšų kaupimo sistema.

3. Pavojingas atliekas naudojanti ar šalinanti įmonė bei įmonė, naudojanti ar šalinanti nepavojingas atliekas, kurių sąrašą nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, turi būti sudariusi laidavimo draudimo sutartį ar turėti banko garantiją, užtikrinančią atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plane numatytų priemonių finansavimą įmonės bankroto ar kitu atveju, kai įmonė privalo nutraukti atliekų naudojimo ar šalinimo veiklą ir neturi sukaupusi tam reikalingų lėšų. Dokumentai, patvirtinantys laidavimo draudimo sutarties sudarymą ar banko garantijos suteikimą, pateikiami kartu su atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo planu Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.“

9 straipsnis. 12 straipsnio 1 ir 3 dalių pakeitimas

- 1. 12 straipsnio 1 dalyje išbraukti žodžius „tvarko“, „veža“ ir šią dalį išdėstyti taip:
„1. Įmonės, kurios surenka, saugo, šalina ar naudoja pavojingas atliekas, turi gauti licenciją Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.“
- 2. 12 straipsnio 3 dalyje išbraukti žodžius „gamtos išteklių naudojimo“ ir šią dalį išdėstyti taip:
„3. Licencija gali būti išduodama tik tai įmonei, kuri pagal šio Įstatymo 6 straipsnio reikalavimus yra gavusi leidimą, kurios darbuotojų kvalifikacija atitinka nustatytus pavojingų atliekų tvarkymo atestacinius reikalavimus ir kurios veikla apdrausta draudimo kompanijoje.“

10 straipsnis. 30 straipsnio 1 dalies pakeitimas

- 30 straipsnio 1 dalyje išbraukti žodžius „gamtos išteklių naudojimo“ ir šią dalį išdėstyti taip:
„1. Savivaldybės organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, būtinas jų teritorijose susidarančioms komunalinėms atliekoms tvarkyti. Šiose sistemose gali būti tvarkomos visos atliekos, išskyrus atliekas įmonių, kurių leidimuose nustatyti atliekų tvarkymo reikalavimai negali būti įvykdyti savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose.“

11 straipsnis. Įstatymo papildymas aštuntuoju¹ skirsniu

Papildyti Įstatymą aštuntuoju¹ skirsniu:

„AŠTUNTASIS¹ SKIRSNIS GAMINTOJŲ IR IMPORTUOTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

34¹ straipsnis. Gamintojų ir importuotojų teisės ir pareigos

- 1. Gamintojai ir importuotojai turi tvarkyti alyvų, transporto priemonių, elektros ir elektroninės įrangos, apmokestinamųjų gaminių ir šių bei kitų gaminių pakuočių apskaitą ir teikti ataskaitas Vyriausybės įgaliotai institucijai šios institucijos nustatyta tvarka.
- 2. Gamintojai ir importuotojai privalo imtis visų priemonių, kad alyvų, transporto priemonių, elektros ir elektroninės įrangos, apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekos būtų tvarkomos taip, kad būtų įvykdytos Vyriausybės nustatytos šių atliekų tvarkymo užduotys.
- 3. Gamintojai ir importuotojai gali patys organizuoti alyvų, transporto priemonių, elektros ir elektroninės įrangos, apmokestinamųjų gaminių bei pakuočių atliekų tvarkymo sistemas arba pagal sutartis naudotis organizuojamomis atliekų tvarkymo sistemomis.
- 4. Gamintojai ir importuotojai gali įsteigti organizacijas ir joms pavesti vykdyti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas pareigas.“

12 straipsnis. 1 priedėlio žymos pakeitimas

Pakeisti 1 priedėlio žymą ir ją išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
atliekų tvarkymo įstatymo
1 priedas“.

13 straipsnis. 2 priedėlio pakeitimas

Pakeisti 2 priedėlį ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
atliekų tvarkymo įstatymo
2 priedas

ATLIEKŲ NAUDOJIMO BŪDAI

- R1 Naudojimas kurui arba kitais būdais energijai gauti
- R2 Tirpiklių atnaujinimas (regeneracija)
- R3 Organinių medžiagų, nenaudojamų kaip tirpikliai, perdirbimas (atnaujinimas) (įskaitant kompostavimą ir kitus biologinio pakeitimo procesus)
- R4 Metalų ir metalų junginių perdirbimas (atnaujinimas)
- R5 Kitų neorganinių medžiagų perdirbimas (atnaujinimas)
- R6 Rūgščių arba bazių regeneracija
- R7 Taršai mažinti naudojamų komponentų naudojimas
- R8 Katalizatorių komponentų naudojimas
- R9 Pakartotinis naftos rafinavimas arba kitoks pakartotinis naftos produktų naudojimas
- R10 Apdorojimas žemėje, naudingas žemės ūkiui ar gerinantis aplinkos būklę
- R11 Atliekų, gautų R1–R10 naudojimo būdais, naudojimas
- R12 Pasikeitimas atliekomis, siekiant taikyti joms bet kurį iš R1–R11 naudojimo būdų
- R13 Atliekų, skirtų naudoti, R1–R12 nurodytais būdais, saugojimas (išskyrus laikinąjį saugojimą susidarymo vietoje iki jų surinkimo)“.

14 straipsnis. 3 priedėlio pakeitimas

Pakeisti 3 priedėlį ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
atliekų tvarkymo įstatymo
3 priedas

ATLIEKŲ ŠALINIMO BŪDAI

- D1 Išvertimas ant žemės ar po žeme (pvz., sąvartynuose ir t. t.)
- D2 Apdorojimas žemėje (pvz., biologinis skystų atliekų ar dumblo skaidymas dirvožemyje ir t. t.)
- D3 Giluminis įpurškimas (pvz., pumpuojamų atliekų įpurškimas į šulinius, šachtas, druskos olas ar natūraliai susidariusias ertmes ir t.t.)
- D4 Surinkimas į tvenkinius ant žemės paviršiaus (pvz., skystųjų atliekų ar dumblo supylimas į duobes, baseinus ar lagūnas ir t. t.)
- D5 Šalinimas specialiai įrengtuose sąvartynuose (pvz., dėjimas į atskiras sekcijas, kurios uždengiamos ir izoliuojamos viena nuo kitos, nuo aplinkos ir t. t.)
- D6 Išmetimas į vandens telkinį, išskyrus jūras (vandenynus)
- D7 Išmetimas į jūras (vandenynus), įskaitant įterpimą į jūros dugną
- D8 Šiame sąraše smulkiau neapibūdintas biologinis apdorojimas, kurio metu gaunami galutiniai junginiai ar mišiniai šalinami bet kuriuo D1–D12 nurodytu būdu
- D9 Šiame sąraše smulkiau neapibūdintas fizikinis-cheminis apdorojimas, kurio metu gaunami galutiniai junginiai ar mišiniai šalinami bet kuriuo D1–D12 nurodytu būdu (pvz., garinimas, džiovinimas, kalcinavimas ir t. t.)

- D10 Deginimas sausumoje
- D11 Deginimas jūroje
- D12 Nuolatinis saugojimas (pvz., konteinerių laikymas šachtose ir t. t.)
- D13 Maišymas prieš naudojant bet kurį D1–D12 nurodytą būdą
- D14 Perpakavimas prieš naudojant bet kurį D1–D13 nurodytą būdą
- D15 D1–D14 nurodytais būdais šalinti skirtų atliekų saugojimas (išskyrus laikinąjį saugojimą susidarymo vietoje iki jų surinkimo)“.

15 straipsnis. 4 priedėlio žymos pakeitimas

Pakeisti 4 priedėlio žymą ir ją išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
atliekų tvarkymo įstatymo
4 priedas“.

16 straipsnis. Įstatymo papildymas 5 priedu

Papildyti Įstatymą 5 priedu:

„Lietuvos Respublikos
atliekų tvarkymo įstatymo
5 priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1975 m. birželio 16 d. Tarybos direktyva 75/439/EEB dėl naudotų alyvų šalinimo.
2. 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų.
3. 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų.
4. 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyva 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės.
5. 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių.
6. 2003 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/96/EB dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų.
7. 1996 m. gegužės 24 d. Komisijos Sprendimas 96/350/EB dėl Tarybos direktyvos 75/442/EEB dėl atliekų.“

17 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

Gamtos išteklių naudojimo ir teršalų emisijos į aplinką leidimai, išduoti iki 2004 m. gegužės 1 d., galioja iki juose nurodyto termino.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

LAIKINAI EINANTIS
RESPUBLIKOS PREZIDENTO PAREIGAS

ARTŪRAS PAULAUSKAS